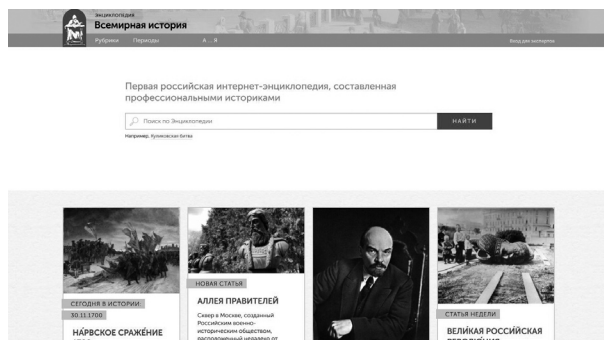


Слободан Мандић, историчар
Историјски архив Београда
slobodan.mandic@gmail.com

Прикази сајтова (Web адресар) XXV Ново на руском Web-y

*Энциклопедия «Всемирная история», <<http://w.histrf.ru>>
(23. XI 2017).*



Руски портал *Енциклопедија светске историје* настао је са сврхом представљања информација о прошлости добијених на основу истраживања руских и страних научника, за све периоде опште и руске историје. Енциклопедија такође садржи и текстове о историогра-

фији, теорији, методологији и филозофији историје, помоћним историјским дисциплинама, настави историје и организацији историјске науке у Русији и у иностранству. Као основа за попуњавање садржаја су послужили објављени томови „Руске историјске енциклопедије”, као и уговори за објављивање чланака из „Велике руске енциклопедије”, „Православне енциклопедије” и других великих енциклопедија. Поред тога, садржаји се допуњују и уз помоћ регистрованих корисника који имају статус стручњака за поједине области. Они могу понудити своје чланке за објављивање, а имају и могућност дискутовања о објављеним материјалима. Енциклопедијске одреднице је могуће прегледати на основу три критеријума: тематским избором (*Рубрики*), историјским периодом (*Периоды*), или азбучним редом (*А ... Я*). Такође, обезбеђена је и претрага преко кључних речи у пољу за претрагу. Добијени резултати на основу упита појма Београд (*Белград*) потврђују висок квалитет поузданости овог онлајн ресурса, како у погледу квантитета и разноврсности одредница, тако и са обзиром на научни квалитет објављених чланака.

У светлу обележавања стогодишњице револуције у Русији 1917. године, као и у вези са великим бројем руских емиграната који су пронашли уточиште у Краљевини СХС/Југославији, поменимо и одлично обрађене одреднице о актерима рушења тровековне руске монархије. То су Михаил Васиљевич Алексејев, последњи главнокомандујући Руске царске армије, Василиј Витаљевич Шуљгин, који је преузео потписан акт о абдикацији у блиндираном возу у којем се цар налазио, да би га потом однео у Петроград, као и Михаил Владимирович Роздјанко, председник последње царске Думе, који је понео ореол борца који је оборио цара.

Российскоевоенно-историческоеобщество
(гл.редактор Бобкова Марина Станиславовна Разработано),
Сто главных документов российской истории
 <<http://doc.histrf.ru>> (24. XI 2017).



Сајт *Сто главних докумената руске историје* представља ширу платформу за представљање историјских извора и указивања на важност утемељености историјских истраживања на документима. Аутори сајта указују да је намера да се у први мах објави сто докумената, али да се

колекција касније проширује новим садржајима. Једноставна концепција сајта омогућује веома лако коришћење: документи су распоређени у пет одељака према временским периодима, а сваки документ осим дигиталне копије садржи и текстуални садржај на савременом руском језику, као и препоручену литературу, а ту су и одговарајућа питања, осмишљена тако да тестирају разумевање садржаја и временски контекст настанка. Питања такође могу да послуже и за анализу и интерпретацију текста документа. Публиковање примарних извора је пропраћено и изворима другог реда, а који могу имати важан карактер за разјашњавање или садрже информације о начину и начинима имплементације „кључног” документа. То могу бити документи извршних власти, као и извори личног порекла (преписка, мемоари), научно-популарна публицистика, аудио-визуелни материјал итд. Интерактивна компонента портала је изражена и у чињеници да се узимају

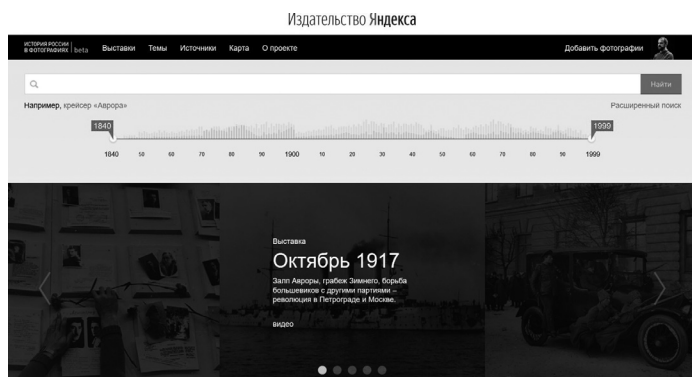
у обзир и реакције корисника. Тако је на почетној страници представљено топ-10 докумената чији избор се генерише услед интересовања корисника за одређени документ. Како аутори истичу, једна од основних идеја за покретање сајта је намера да се систематским прикупљањем и објављивањем докумената о руској историји смањи број сумњивих историјских конструкција и предрасуда које нису засноване на историјским изворима.

Андрей Шалаев (Ред), *Бессмертный барак* <<https://bessmertnybarak.ru>> (26. XI 2017).



Презентација намењена неговању успомена и сећања на жртве политичких прогона, депортација, насиља и терора у совјетској Русији. Сајт је покренут новембра 2015. године и данас садржи велику базу података. Први одељак сајта је *Поменик* где је визуелно приказан дугачак низ фото-портрета жртава, преко којег се долази до детаљнијих информација о свакој особи, према добро организованој структури, обogaћеним додатним фотографијама, информацијама и географском картом. Наравно, базу је могуће претраживати и помоћу видно истакнутог поља за претрагу (име, презиме, потомство, година рођења). На веома високом техничком нивоу, са повезницама ка налозима на друштвеним мрежама, сајт садржи и много других одељака као што су галерија докумената, књига сећања, места погибије и сахрањивања, совјетски органи државне безбедности, откривање затвореника гулага, породичне историје, сведочења очевидца итд. На видном месту истакнут је и позив корисницима да својим прилозима обогате постојећи материјал.

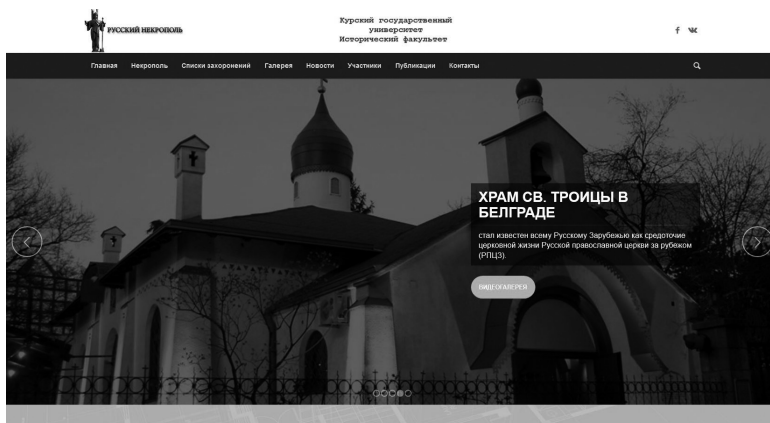
Издательство Яндекса, *История России в фотографиях* <<https://russiainphoto.ru>> (28. XI 2017).



Издавачка кућа руске компаније Јандекс у оквиру програма креираног за развој и подршку образовних пројеката у дигиталном окружењу реализовала је неколико значајних онлајн платформи везаних за хуманистичке на-

уке. Поред пројеката посвећених изучавању античке историје, обележавању стогодишњице Фебруарске и Октобарске револуције, корисници широм света могу да уживају у резултатима великог подухвата посвећеног креирању отвореног и јавног фотографског архива, који обухвата преко један и по век руске историје (1840-1999). Изузетно модерна и технички веома функционална презентација тренутно садржи преко сто хиљада фотографија, сабраних са различитих страна – из музеја, архива, приватних колекција, али и додатих од стране корисника сајта. За коришћење овог ресурса у пуном капацитету који подразумева додавање фотографија и креирање споствених изложби је неопходно регистровање корисника, што се може извршити веома једноставно, коришћењем већ постојећих налога на другим сервисима (Јандекс, Однокласники, ВКонтакте, Google, Facebook, Twitter), или креирањем наменске пријаве. Почетна страница садржи поље за претрагу коју је могуће извршити комбиновањем кључних речи са аутором фотографије и извором (преко 150 институција, организација и приватних колекција). Испод поља за претрагу се налази временска линија којом је могуће манипулисати у циљу доласка до жељене декаде/године, затим је ту и улаз ка једној од понуђених изложби сачињених на основу материјала са сајта, а још ниже је дат визуелни преглед изабраног материјала по декадама. Велику количину разноврсног материјала, који укључује и видео снимке, могуће је претраживати и према додатним параметрима у осталим одељцима сајта, као што су: изложбе, извори, географска локација, теме (ратови и револуције, архитектура, пејзажи, транспорт, уметност, занимања, индустрија, свакодневни живот, животињски свет, образовање, младост, стил). Напоменимо да је у колекцијама могуће пронаћи и 84 фотографије из Београда и Србије из 1944/1945 године, аутора Евгенија Анањевича Халдеја, совјетског фотографа и ратног фото-репортера.

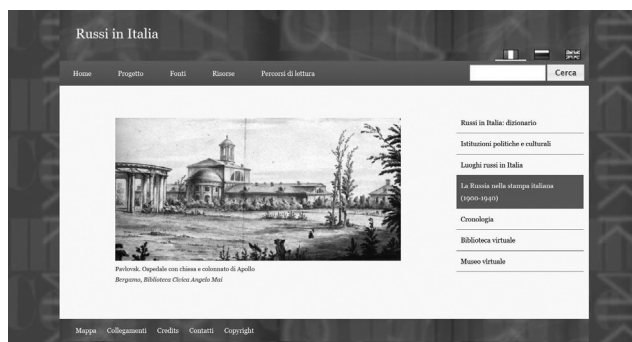
**Курский государственный университет, Исторический факультет,
Русский Некрополь в Белграде и других городах Сербии
<<http://rn-belgrade.ru>> (25. XI 2017).**



Сајт посвећен руском гробљу у Београду и другим градовима у Србији резултат је рада професора, постдипломаца и студената Историјског факултета Курског државног универзитета, уз подршку колега са техничких факултета. Основна одељак сајта садржи базу података руских гробова, која се може прегледати азбучним редом, или уношењем имена или презимена у поље за претрагу. Свака личност у бази садржи податке о преминулом, локацији гробног места и фотографију надгробног споменика. Наведено је и име града, ако особа није сахрањена у Београду. У оквиру посебне странице су дати спискови сахрањених по местима (Београд, Панчево, Нови Сад, Зрењанин, Крагујевац, Краљево, Смедерево) и њих је могуће преузети на локални уређај за даље коришћење. Осим тога, презентација садржи и галерију фотографија, као и рубрике о актуелним дешавањима, учесницима и сарадницима пројекта и њиховим публикацијама на тему којој је посвећен сајт.

***Russi in Italia*
<<http://www.russinitalia.it>> (23. XI 2017).**

Сајт пројекта *Руси у Италији*, финансираног од стране италијанског Министарства културе, покренула је група слависта са четири италијанска универзитета у сврху упознавања са руским присуством у Италији у првој половини XX века, као и са намером осветљавања веза Руса са италијанском културом и друштвом. Аутори сајта истичу да је посебност руске емиграције у Италији



у односу на оно што се дешавало у другим местима руске дијаспоре, на пример у Француској, Немачкој или у словенским земљама, то што је тај миграциони ток расут и сакривен у наборима италијанских културних догађаја прве половине

XX века, и као такав до сада није био предмет систематских студија, већ само циљаних истраживања појединаца или институција. Стога ова презентација има за циљ и да попуни ту празнину, стварајући онлајн референтни алат који ће садржати највећи број корисних података у укупној реконструкцији овог феномена. У складу са тим скрећемо пажњу на одељак посвећен изворима из фондова архива, библиотека и приватних збирки, као и на део који садржи библиографију, где је многе наслове могуће и преузети. Осим тога, у оквиру менија са десне стране налазе се корисни додаци ка што су биографски лексикон Руса у Италији, Хронологија (1900-1943), виртуелна библиотека и музеј. Виртуелна библиотека садржи велики број докумената, публикација и новинских чланака, док је у оквиру музеја представљен значајан број руских уметника и њихових радова.